

Posudek vedoucí bakalářské práce

Jméno a příjmení studentky: Bc. Nikola Sandnerová

Obor studia: Sociální a kulturní antropologie

Název práce: Karneval v Baskickém autonomním společenství

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Konopíková, Ph.D.

Tématem předložené magisterské práce je deskripce a analýza karnevalové tradice v lokalitě San Sebastián a jeho role při utváření kolektivní identity Basků.

Autorka prostřednictvím popisu symbolické funkce karnevalu uvádí, jakou roli sehraává v současném životě obyvatel a obyvatelů města Donostia (jak zní baskický název pro San Sebastián) a jaké symbolické významy mu v souvislosti s individuálně a kolektivně zakoušenou baskičností rezidenti připisují. K tomuto typu analýzy pak vhodně využívá konceptualizaci karnevalu coby reverzního rituálu. Nikola si klade otázku, zda karnevalové dění je pro Basky v jednadvacátém století jen pouhou příležitostí k oslavám, která nikterak nevybočuje z řady jiných společenských setkání a událostí, či zda se jedná o platformu a kanál demonstrace baskické identity. V této souvislosti se také táže, co ona baskičnost vlastně značí a jak se v každodenním životě projevuje.

Diplomová práce se skládá z textové a z audiovizuální části. Etnografický film zachycuje průběh karnevalu v ulicích města včetně rozhovorů pořázených s jeho účastníky ve španělském a anglickém jazyce. Na kvalifikační práci je nutné ocenit, že vychází z dlouhodobého a opakovaného terénního šetření v lokalitě. Autorka se karnevalového dění aktivně zúčastnila ve dvou po sobě následujících letech, což jí poskytlo skvělou příležitost k reflexi a validaci pozorování a výstupů. Jak vyplývá z výsledků výzkumné části, význam karnevalu v životech lidí, s nimiž Nikola spolupracovala, je recipován různorodě. Majoritně připisují karnevalu socializační funkci, kdy prostřednictvím této platformy dochází ke komunitnímu setkávání a tmelení rodinných vazeb. Takto pak karnevalové veselí figuruje coby konstitutivní prvek baskické identity, i když to mnohdy účastníci takto explicitně nevnímají a někteří zpochybňují v individuálním případě i vztahování se k baskické identitě.

Teoretická část je uvozená možná až příliš podrobným historicko-geografickým popisem zkoumané oblasti a karnevalového dění, který přehledovým způsobem shrnuje základní poznatky bez jejich hlubší interpretace. Na straně 14 autorka uvádí, že Baskicko se vyznačuje folkórní tradicí a disponuje vlastní mytologií. Vzhledem ke studovanému oboru bych uvítala detailnější explanaci. Větší míra generalizace a obecných termínů bez bližšího upřesnění (baskická kultura, tradice) je obecně jedním z limitů práce. Škoda, že autorka nedokázala vytěžit svůj terénní pobyt (případně dostupnou literaturu) k podrobnějšímu popisu sociokulturní reality a jejich manifestací v návaznosti na předmětný karneval. Svou odbornou kompetenci pak mnohem lépe demonstruje čtenáři při teoretické analýze karnevalu, kdy aplikuje Turnerovu interpretaci liminální fáze rituálu na rituálně reverzibilní povahu karnevalového dění, při němž dočasně přestávají platit stávající společenské normy a mravy. V popisu průběhu donostijského karnevalu prokazuje autorka erudici a suverénní obeznámenost s tématem, například při sugestivním popisu "úmrtí sardinky".

Práce je přehledně strukturovaná a adekvátním způsobem zohledňuje odbornou literaturu, byť bych očekávala vzhledem k autorčině jazykové kompetenci využití více cizojazyčných a recentních zdrojů. Formální zpracování předložené práce hodnotím jako velmi dobré.

Předkládaný text vyhovuje požadavkům na tento typ závěrečných prací, a proto ho doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jej známkou C.

15. 5. 2024

Michaela Konopíková